

Kommunstyrelseförvaltningen
Magnus Hultin
Tel: 0304-33 43 64
E-post: magnus.hultin@orust.se

Kommunstyrelsen

Förändring av Öppna insatser avseende barn, ungdomar och familjer

Förslag till beslut

Utskottet för omsorgs förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Bryggan i dess nuvarande form läggs ned.
2. En av tjänsterna avvecklas och den andra konverteras till ungdomshandläggare/socialsekreterare.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av Kommunstyrelsen har en genomlysning av förvaltningsområdets kostnader genomförts av ett externt konsultföretag. Orsaken till genomlysningen var det stora underskottet som förvaltningsområdet gjorde 2016. Resultatet av genomlysningen påvisade att förvaltningsområdets kostnader i förhållande till andra jämförbara kommuner är betydligt dyrare. Utifrån genomlysningen har förvaltningen tagit fram en handlingsplan för att minska kostnaderna i förhållande till andra kommuner. Handlingsplanen beslutades av Kommunstyrelsens 2017-06-21 Dnr KS/2017:1077.

Öppna Insatser är en icke lagstadgad verksamhet. Genomlysningen påvisade att Orust hade högre kostnader än jämförbara kommuner för sina öppna insatser samtidigt som delar av den inte bedrevs under effektiva former. Som en effekt av detta har under 2017 personalneddragningar motsvarande tre årsarbetare genomförts. Nästa steg blir nu att fortsätta effektivisera verksamheterna, förtydliga uppdragen och genomföra nödvändiga förändringar av organisation, styrning, inriktning och kompetenskrav. Verksamheten består i nuläget av två delar, Bryggan och Familjebehandlarna.

Familjebehandlarna

I nuläget arbetar 2,75 årsarbetare som familjebehandlare. Fram till 2017 var man 3,75 årsarbetare, en tjänst har inte återbesatts. Samtliga familjebehandlare har högskoleutbildning och vidareutbildning inom relevanta områden. Enligt gällande planering ska familjebehandlarna samlokaliseras med den planerade Familjecentralen som väntas starta upp under 2017.

Orust kommun

POSTADRESS
473 80 Henån

BESÖKSADRESS
Centrumhuset
Åvägen 2-6

TELEFON
0304-33 40 00

E-POST
kommun@orust.se
HEMSIDA
www.orust.se

BANKGIRO
645-8368
ORG. NR
212000-1314

De flesta insatser sker på uppdrag från myndighetsutövande socialsekreterare men upp till sju samtal erbjuds utan biståndsbeslut. Något tydligt styrdokument som reglerar vad verksamheten förväntas utföra finns inte. Däremot har man på uppdrag av enhetschef tagit fram en ”produktkatalog”. Denna beskriver på ett tydligt sätt vilka teorier arbetet utgår från och vilka olika insatser man erbjuder. Verksamheten erbjuder följande insatser:

- Familjesamtal
- Anknyningsbaserad familjeterapi
- Trappan
- Fördjupad utredning
- Föräldrastöd utan registrering

Familjesamtal

Hela familjen deltar i familjebehandlingen och kommer på samtal tillsammans.

Ibland kommer familjemedlemmarna, utifrån behov, i olika konstellationer. Behandlaren utformar och vägleder deltagarna i samtalen. Utgångspunkten är det uppdrag och behovsområden som formulerats i socialsekreterarens uppdrag.

Syftet med familjesamtalen är att:

- var och en i familjen får definiera/beskriva sitt problem/bekymmer
- skapa gemensam förståelse för familjens situation och den problematik som föranlett att de är i familjebehandling
- skapa förutsättningar för att få till stånd förändring i familjesystemet
- möjliggöra förändring över tid för att säkerställa en trygg och utvecklande situation för barnen

Samtalen kan även ske i hemmet i familjens egen miljö, man får deltagande observationer och ger råd och stöd samt samtalar i familjens egna sociala sammanhang.

ABFT, anknyningsbaserad familjeterapi

ABFT är en manualbaserad familjebehandlingsmetod som är särskilt utvecklad för att förändra familjeprocesser. Syftet med metoden är att förstärka anknytningen och förbättra familjens möjligheter till problemlösning, affektreglering och en fungerande vardag.

Det kan även vara så att vi i en familj arbetar med inslag av ABFT även om vi inte använder metoden fullt ut.

Trappan

Trappen är en jag-stödjande samtalsmodell för barn som bevittnat våld. Syftet med Trappan-samtalen är att möjliggöra för barnet att förstå sitt sammanhang och förmedla hopp om förändring.

Fördjupad utredning

Familjebehandlarna får, av utredande socialsekreterare, i uppdrag att utreda vissa frågeställningar i den utredning enligt 11 kap. 1 §, ibland med stöd av 11 kap. 2 §, som socialsekreteraren ha pågående. Fördjupad utredning sker genom observationer och samtal i såväl hemmen som hos familjebehandlarna. Syftet är att socialsekreterarna ska få fördjupad kunskap inom de aktuella frågeställningarna.

Samverkan

För att få en helhetsbild av familjen och dess situation samarbetar familjebehandlarna med andra som är involverade i familjen. Man deltar på Västbusmöten, nätverksmöten, professionella nätverksmöten, elevhälsokonferenser i skolan m.m.

Föräldrastöd

Föräldrar kan själva kontakta Familjebehandlarna för att få råd och stöd i föräldraskapet. Erbjudandet gäller sju samtal utan registrering. I dessa samtal utgår man från föräldrarnas problemformulering och försöker möjliggöra positiv förändring inom tidsramen.

Bryggan

Verksamheten har funnits i 10 år och under den tiden genomgått flera förändringar avseende arbetsuppgifter och målgrupper. Fram till september 2017 bestod medarbetarna av fyra så kallade ungdomsbehandlare. Efter beslut om neddragningar finns där i nuläget två ungdomsbehandlare. Till skillnad från familjebehandlarna har inte krav på högskoleutbildning eller vidareutbildning inom behandling ställts. Utbildningsbakgrunden på Bryggan har varierat med tonvikt på fritidsledare.

Uppdragen man arbetar med ska huvudsakligen komma från myndighetsutövande socialsekreterare men man förefaller även ha erbjudit vissa tjänster direkt till andra huvudmän som t.ex. skola. Bryggan tycks genom åren ha arbetat med många saker som inte bara handlat om ungdomar utan även unga vuxna. Enligt flera uppgifter har uppdragen kommit från olika håll och man har inom verksamheten i stor utsträckning själva bestämt vad man skall arbeta med.

Verksamheten säger sig ha ett salutogent och MI-förenligt arbetssätt och normkritiskt perspektiv. MI (motivational interviewing) är en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Denna metod används vanligen vid behandling av livsstilsrelaterade problem som t.ex. missbruk. Det är oklart vad som menas med MI-förenligt arbetssätt. Det kan tolkas som att ungdomsbehandlarna är inspirerade av denna metodik men saknar utbildning i den.

Ungdomshandläggarna deltar även i vissa samverkansgrupper. Två gånger per termin träffar man utförare från Stenungssund och Tjörn. Vidare representerar man Socialtjänsten i SSPFR-samverkan mellan skola, socialtjänst, fritids och räddningstjänst. Vid sidan av dessa samverkanskonstellationer har Bryggan haft ett stort antal kontaktytor och samarbetspartners.

I likhet med Familjebehandlarna saknas styrdokument avseende verksamheten. Även här har man tagit fram en "produktkatalog". Till skillnad från Familjebehandlarnas katalog ger denna en liten vägledning kring vilken metodik man använder eller vilka teorier man utgår ifrån.

Snarare beskrivs insatserna i allmänna ordalag som t.ex:

- En vuxen att prata med om tankar och livet
- Hjälpa att starta och vidmakthålla positiv fritidssysselsättning
- Stöd och hjälp i kontakter med myndigheter, skola, sjukvård etc.

Man erbjuder även det man beskriver som kvalificerad kontaktperson. Någon närmare definition av vad detta innebär finns inte inom verksamheten och samtal både med medarbetare på Bryggan och beställare visar på-i någon mån-bristfälliga kunskaper i vad denna insats innebär enligt Socialtjänstlagens definition som är följande:

Särskilt kvalificerad kontaktperson: Är en insats från socialtjänsten till ungdomar som inte fyllt 21 år och som har behov av stöd med anledning av problematik såsom missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende (SoL 3:6b). Den särskilt kvalificerade kontaktpersonen ska vara en person med utbildning och/eller erfarenhet (SOSFS 2008:30)

Det är ett anmärkningsvärt faktum att man inte tycks ha ställt några relevanta utbildningskrav för att någon skall kunna arbeta som kvalificerad kontaktperson då det är en av förutsättningarna lagstiftningen anger.

Slutsatser - Öppna insatser unga

Uppdragens längd

Många insatser tycks löpa under relativt lång tid. Detta kan till en del sammanhånga med att situationen på Myndighetsutövningen varit turbulent med bl.a. hög personalomsättning. Beslut har fattats om insats men när handläggare bytts har ärendet inte följt upp utan blivit "kvar" som öppen insats. Vidare har uppdragen inte alltid varit tydligt tidsbegränsade. För att skapa en mer effektiv verksamhet bör ambitionen vara att uppdragen skall vara tydligt tidsbegränsade och pågå under en begränsad tid.

Uppföljning av insatserna och verksamheterna

PWC:s rapport säger att avsaknaden av uppdragsbeskrivningar, styrdokument och uppföljningsmöjligheter leder till att det inte går att värdera huruvida insatserna har önskad effekt i förhållande till insatta resurser.

Varken bland familjebehandlarna eller Bryggan tycks någon systematisk uppföljning av insatserna ske. Detta är lagstadgat och skall ske genom uppdragsgivarens försorg. Även här tycks personalomsättning och bristande rutiner bland handläggarna ha spelat en roll. Vidare gör sällan utförarna de likaledes lagstadgade genomförandeplanerna. Genomförandeplanen är en grund för uppföljningen och måste framledes prioriteras. I den mån utförarna behöver stöd/utbildning i detta skall det ske snarast.

Avsaknad av övergripande utvärdering och uppföljning av enskilda ärenden är speciellt allvarligt när det gäller Bryggans verksamhet. Familjebehandlarnas verksamhet vilar på en tydlig teoretisk grund och familjebehandlarna har gedigna utbildningar inom området.

Detta säkerställer en grundkvalitet i verksamheten som inte kan anses vara uppfyllt när det gäller Bryggan. Medarbetarna har en generellt lägre utbildningsnivå och det saknas tydlig teoretisk grund och metodik för hur arbetet skall bedrivas. Det råder inget tvivel om att det genom åren utförts mycket bra arbete inom ramen för Bryggan men verksamheten kan pga. otydliga arbetsbeskrivningar, obefintliga styrdokument och oklara kompetenser inte sägas vara kvalitetssäkrad i den grad som krävs när det gäller insatser för utsatta barn och ungdomar.

Kompetenskrav och metodik

Under den tioårsperiod som förflutit sedan Bryggan startades har kraven ökat på Socialtjänsten avseende evidens att de metoder som används ska vila på vetenskaplig grund. Detta förutsätter att utförarna har en adekvat utbildning för att lösa uppgifterna. Detta innebär i normalfallet en lämplig högskoleutbildning gärna med vidareutbildningar inom olika behandlingsmetoder.

Inom nuvarande familjebehandlingsverksamhet finns en bra teoretisk och metodisk grund. Till den nuvarande bör läggas ett tydligare fokus på att arbeta miljöterapeutisk "hemmahos" med s.k. modellinläring. Vidare bör det även finnas kompetens att arbeta med KBT-behandling som är en evidensbaserad behandlingsform som är särskilt lämplig för kortare insatser. Generellt sett ska man inte arbeta med långvariga familjeterapier. Fokus ska vara barnens situation och att ge föräldrarna verktyg att fungera som föräldrar. I de fall föräldraförmågan uppenbart sviktar krävs andra insatser än vad som kan erbjudas i öppen regi.

I nuläget erbjuds sju samtal utan krav på utredning och biståndsbeslut. Detta är ett relativt stort antal i jämförelse med andra kommuner. Denna insats bör begränsas till maximalt fem samtal. Finns behov av förlängning skall utredning ske och biståndsbeslut fattas.

Avveckling av Bryggan

Under 2017 har antalet årsarbetare inom Öppna insatser minskat med tre årsarbetare. Samtidigt har ärendetillströmningen fortsatt minska.

Det framstår inte som optimalt att en kommun av Orust storlek har två verksamheter för att bedriva öppna insatser med barn, ungdomar och familjer. Även om det sker samarbete och samordning finns det enligt samstämmiga uppgifter gott om exempel även på motsatsen.

Bryggan har spelat en betydelsefull roll för ungdomsarbetet i Orust kommun. Samtidigt har förhållandena förändrats så pass mycket att verksamheten till viss del ha spelat ut sin roll.

Vidare är det uppenbart att man inom ramen för Bryggans verksamhet arbetat med en del frågor som tillhör annan huvudman t ex skolan eller fritidsverksamheter. Avsaknaden av styrdokument har lett till att verksamhetens inriktning är oklar. Trots att man minskat ned personalstyrkan med två tjänster har Bryggan i nuläget en mycket låg inströmning av nya ärenden och få pågående insatser. Detta sammanhänger delvis med den turbulens som funnits inom myndighetsutövningen men även att det Bryggan idag erbjuder inte helt tycks motsvara de behov och de kompetenskrav som kan ställas på behandlingsinriktat arbete med ungdomar.

En rimlig åtgärd i nuläget är att avveckla Bryggan och ta bort tjänsterna som ungdomsbehandlare. En tjänst bedöms, mot bakgrund av den mycket låga inströmningen av ärenden kunna tas bort helt och en tjänst omvandlas till ungdomshandläggare/socialsekreterare inom IFO:s familjeenhet. Syftet med denna tjänst är att professionalisera arbetet med ungdomar i riskzonen. Ett annat syfte är att med Myndighetsutövningen som bas utveckla ett formaliserat samarbete med andra huvudmän framförallt skolan.

- Bryggan i sin nuvarande form avvecklas.
- Familjebehandlarnas verksamhet med tre årsarbetare fortsätter att arbeta med olika former av familjearbete, gruppverksamheter och upp till fem icke biståndsbedömda samtal. Inriktningen bör förändras mot fler tydligt tidsbestämda insatser och ett ökat fokus på arbete hemma hos familjer med s.k. modellinläring.
- En av två nuvarande ungdomsbehandlartjänster på Bryggan avvecklas helt den andra omvandlas till en tjänst som Ungdomshandläggare/socialsekreterare på Socialkontoret. Tjänsten som ungdomshandläggare är en socialsekreterartjänst med inriktning dels mot att arbeta med myndighetsutövning avseende ungdomar 13-20 år samt att utveckla samarbetsformer med andra huvudmän och aktörer inom ungdomsområdet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-12-06

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Förvaltningsområdeschef omsorg
- Tf verksamhetschef IFO

ORUST KOMMUN

Förvaltningsområde omsorg

Lisbeth Tilly

Förvaltningsområdeschef

ORUST KOMMUN

Förvaltningsområde omsorg

Magnus Hultin

Tf verksamhetschef IFO

Kommunstyrelseförvaltningen
Lisbeth Tilly
Tel: 0304-33 43 85
E-post: lisbeth.tilly@orust.se

Kommunfullmäktige

Hyressättning av särskilda boendet Gullvivan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Att fastställa hyresnivån för Gullvivan till 1 950 kronor per kvadratmeter.
2. Att som årlig hyreshöjning följa Stiftelsen Orustbostäders fastslagna hyreshöjningar samt att denna sker från januari 2020.

Ärendebeskrivning

Till sommaren 2018 beräknas det nya särskilda boendet Gullvivan, som ligger i anslutning till nuvarande boendet Kaprifolgården, vara klart för inflyttning. Boendet kommer att bestå av 30 lägenheter.

I samband med detta öppnade har det tidigare beslutats att Ågårdens särskilda boende kommer att stängas och de boenden beredas plats till Gullvivan (KS 2017-09-27 § 187).

Fastigheten kommer förutom särskilt boende bland annat att inrymma vårdcentral och apotek. Fastigheten ägs av Vårdfastigheter i Henån AB.

Utredning

Hyran för äldreboendet är 4 477 tkr per år, utöver detta tillkommer kostnader för fjärrvärme, el, vatten samt varmvatten. Totalt ger detta en förväntad kostnad om 2 224 kronor per kvadratmeter (kr/m²).

Boendets totala yta är cirka 2 173 m² varav 1 034 m² är lägenhetsyta. Lägenheternas storlek är mellan cirka 34 och 37 m².

Vid hyresberäkningen har en jämförelse gjorts med hyresnivå samt standard med övriga särskilda boenden i kommunen. I tabellen nedan ses en sammanställning av hyran per m² på kommunen övriga boenden.

Orust kommun

POSTADRESS
473 80 Henån

BESÖKSADRESS
Centrumhuset
Åvägen 2-6

TELEFON
0304-33 40 00

E-POST
kommun@orust.se
HEMSIDA
www.orust.se

BANKGIRO
645-8368
ORG. NR
212000-1314

Snittkostnad för boende SÄBO 2017	
årshyra/m ²	
Ängsviken	1 431
Ågården	-
Kaprifol	1 850
Fyrklövern	1 153
Strandgården	1 868

Bedömningen är att en rimlig hyresnivå på Gullvivan skulle vara 1 950 kr/m². I beaktande har bland annat tagits, byggår, standard, placering.

Hyran för lägenheterna på Gullvivan skulle enligt ovanstående förslag hamna på en hyra mellan 5 533 kr/månad och 6 121 kr/månad.

Hyreshöjningarna för särskilda boenden i kommunen följer Orustbostäders fastslagna hyreshöjningar, detta enligt tidigare beslut i KS (KS 2015-10-28 § 269).

Då Gullvivan startar under 2018 föreslås att första hyreshöjningen sker från 2020.

Boende kan ansöka om bostadstillägg, vilket är en del av grundskyddet inom pensionsystemet. Hur mycket en person kan få beror på hur hög boendekostnad, inkomst och eventuella övriga tillgångar som personen har. Personer som är över 65 år, ensamstående, och har en månadsinkomst som är lägre än 14 000 kronor efter skatt har generellt sett rätt till bidrag, enligt pensionsmyndigheten. En ensamstående kan maximalt få 5090 kronor per månad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-12-11

Beslutet skickas till

- Kommunfullmäktige
- Förvaltningsområdeschef omsorg

ORUST KOMMUN

Förvaltningsområde omsorg

Lisbeth Tilly

Förvaltningsområdeschef omsorg